

Литвинчук Оксана

кандидат філософських наук, доцент
Державний університет «Житомирська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0002-5370-1674>

Шевчук Андрій

доктор історичних наук,
професор кафедри міжнародних відносин і політичного менеджменту
Державний університет «Житомирська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0001-9023-5214>

Юрківський Олександр

кандидат економічних наук, доцент
Державний університет «Житомирська політехніка». <https://orcid.org/0000-0003-0297-2519>

Дика Олена

кандидат економічних наук, доцент
Державний університет «Житомирська політехніка».
<https://orcid.org/0000-0002-0800-3498>

**Дипломатична Україна на міжнародній арені:
праорахунки та здобутки в умовах воєнного часу (початок)**

Анотація. Аргументовано ключові завдання вітчизняної дипломатії щодо зміцнення міжнародної коаліції на підтримку України, просуваючи ідеї удосконалення системи безпеки та формування нових форматів міжнародної співпраці для ефективного протистояння сучасним загрозам.

Обґрунтовано необхідність реформування міжнародних безпекових організацій з огляду на підвищення їхньої ефективності та здатності швидко і рішуче реагувати на порушення міжнародного права та застосування сили, просуваючи ідеї створення дієвих механізмів колективної безпеки та превентивної дипломатії.

Проаналізовано стратегічні напрями української дипломатії воєнного часу, щодо активних санкційних дій, до складу яких увійшло чотирнадцять пакетів економічних та персональних санкцій щодо РФ, ухвалених Радою ЄС.

Охарактеризовано ефективність санкційного тиску та можливості досягнення миру. Підкреслено, що тісна координація зусиль із країнами-партнерами, з одного боку, та узгодження санкційної політики, з іншого, а також надання військової та фінансової допомоги, розвиток національної оборонної промисловості – запорука стійкості української держави.

У дослідженні використано ряд наукових методів, серед яких системний, порівняльний, історичний, метод експертних оцінок, а також метод аналізу та синтезу.

Ключові слова: українська дипломатія; дипломатична діяльність; міжнародна діяльність; національна безпека; російсько-українська війна; міжнародна підтримка; санкційна політика.

Актуальність теми. Після повномасштабного російського вторгнення 24 лютого 2022 року українська дипломатія, як і інші сфери життя країни, перейшла в непередбачуваний режим роботи. Дипломатичний фронт робить усе можливе задля забезпечення ЗСУ необхідним озброєнням від країн-партнерів, працює над посиленням санкцій проти агресора, домовляється про фінансову допомогу для підтримки життєдіяльності держави та вирішує інші нагальні завдання. Саме українська дипломатія є рушійною силою, яка формує підвалини нового світового порядку.

Незважаючи на те, яке завершення матиме війна, дипломатичні зусилля відіграватимуть вирішальну роль у встановленні остаточного миру. Головними завданнями української дипломатії залишаються донесення об'єктивної інформації про перебіг подій та зміцнення результативної взаємодії з державами-партнерами задля гарантування безпеки і відновлення територіальної цілісності України. Важливо формувати широку міжнародну коаліцію на підтримку України та посилювати санкційний тиск на РФ, докладаючи зусиль задля притягнення до відповідальності винних у воєнних злочинах. Ефективна

дипломатична стратегія має враховувати довготривалі наслідки війни та забезпечувати сприятливі умови для відновлення та розбудови процвітаючої держави.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Російсько-українська війна привертає пильну увагу як українських, так і зарубіжних експертів та науковців. Численні дослідження та публікації В. Адамика, П. Баєва, І. Боднарюка [6], Г. Гранта, О. Дем'янюка [2], М. Карпентера, О. Квятковської, В. Косика [8], Д. Кулеби, С. Леонтовича [17], Т. Мединської [8], Е. Міхти, Н. Мороза [8], Н. Мюлдера, А. Полякової, Т. Снайдера, Д. Фріда, П. Щипанського [17] висвітлюють різноманітні аспекти дипломатичної співпраці України в контексті сучасних викликів і потреб. Проте попри наявність ґрунтовних досліджень щодо ролі дипломатії в російсько-українській війні, стрімкі глобальні зміни та нові виклики вимагають поглибленого аналізу.

Змістовне розуміння динамічних змін у глобальному середовищі та їхнього впливу на дипломатичні зусилля України дозволить вибудувати ефективну стратегію зовнішньополітичної діяльності, спрямовану на захист національних інтересів і відновлення миру на засадах міжнародного права.

Формулювання мети статті – обґрунтувати визначальні та рішучі напрями діяльності вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни, а також проаналізувати її здобутки та прорахунки.

Необхідно ретельно вивчити вплив війни на регіональну та глобальну безпеку, трансформацію міжнародних відносин та появу нових центрів сили на світовій арені. Важливо дослідити специфіку формування нових дипломатичних коаліцій, ефективність санкційного тиску та шляхи досягнення сталого миру. А також ґрунтовно проаналізувати питання постконфліктного відновлення України, забезпечення її територіальної цілісності та міжнародної підтримки в цьому процесі.

Методологія дослідження. Для досягнення поставленої мети використано комплекс наукових методів. Системний метод дозволяє оцінити сучасні проблеми, спричинені військовою агресією та її руйнівними наслідками. Методи аналізу та синтезу застосовано для збору та узагальнення наукових положень щодо дипломатичної взаємодії України на різних рівнях. Логічний метод забезпечує теоретичне узагальнення отриманих результатів та аргументацію висновків. Порівняльний аналіз дозволяє виявити особливості дипломатичних зусиль України порівняно з попередніми конфліктами та досвідом інших держав. Історичний метод сприяє дослідженню еволюції українських дипломатичних ініціатив від початку російської агресії. Метод експертних оцінок використано для залучення думок провідних фахівців із питань дипломатії, безпеки та міжнародних відносин для формування ґрунтовних рекомендацій щодо вдосконалення дипломатичної та зовнішньополітичної діяльності України.

Комплексне застосування різноманітних методів дослідження сприятиме глибокому аналізу ролі вітчизняної дипломатії у війні з РФ та розробці ефективної стратегії на майбутнє.

Викладення основного матеріалу з повним обґрунтуванням результатів.

Російсько-українська війна створила безпрецедентні виклики для сучасної дипломатії щодо досягнення безпеки України. Вітчизняна дипломатія діє в умовах динамічного глобального та регіонального середовища, сповненого як можливостями, так і загрозами для держави. Ситуація ускладнюється небезпечною поляризацією світової спільноти, конфронтацією між провідними державами, численними конфліктними осередками в різних регіонах світу, а також внутрішньополітичними процесами в США та ЄС.

Водночас важливо зазначити, що Україна здобула багатосторонню дипломатичну підтримку від провідних демократичних держав та міжнародних організацій. Ця підтримка виявляється у формі потужних санкцій проти РФ, надання військової, фінансової та гуманітарної допомоги Україні, а також рішучої політичної підтримки на міжнародній арені.

Міжнародні організації рішуче засуджують російську агресію, ухвалюючи значну кількість резолюцій, декларацій та заяв із проханням зупинити агресію та поважати територіальну цілісність України. Проте світові інституції безпеки (ПАРЄ, ОБСЄ, ЄС, G7, НАТО, ГА ООН) не змогли ефективно подолати сучасний воєнний конфлікт, який виник в Україні, та зупинити воєнні злочини окупантів.

До прикладу, відсутність доступу міжнародних гуманітарних організацій до окупованих територій призвели до того, що численні випадки воєнних злочинів, катувань, насильницьких депортацій та порушень прав людини залишаються поза увагою світової спільноти. Це, з одного боку, ускладнює надання невідкладної допомоги цивільному населенню, яке потерпає від окупації, а з іншого, є свідченням неспроможності наявних міжнародних механізмів ефективно реагувати на порушення міжнародного гуманітарного права російським окупантом.

«Спеціальна місія ООН, створена для розслідування масового вбивства українських військовополонених в Оленівці (Донеччина, 29 липня 2022 року) не отримала жодних результатів і згодом була ліквідована» [9]. У свою чергу досить неефективно діє ООН щодо незаконної масової депортації українських дітей до РФ [10]. Варто наголосити, що лише в 13-му пакеті санкцій ЄС з'явилися списки 15 фізичних осіб та двох організацій, причетних до примусового переміщення та депортації українських дітей [15]. Ворожа країна продовжує відкрито порушувати норми міжнародного гуманітарного права. При

цьому Міжнародна комісія ООН з розслідування порушень в Україні не знайшла ознак геноциду рф проти української нації [7].

Українська дипломатія має наполягати на забезпеченні безперешкодного доступу гуманітарних місій ООН та інших організацій до всіх окупованих територій задля моніторингу ситуації, документування злочинів та надання допомоги постраждалим. Це питання має постійно порушуватися на всіх міжнародних майданчиках.

Крім того, важливо не забувати про ініціативу створення спеціального міжнародного трибуналу для розслідування воєнних злочинів росії в Україні та притягнення винних до відповідальності. Українська дипломатія має відігравати провідну роль у формуванні такого трибуналу та залученні широкої міжнародної підтримки.

Лише шляхом рішучих дипломатичних зусиль та тиску на росію можна досягти відновлення поваги до міжнародного права, припинення воєнних злочинів та захисту прав цивільного населення на окупованих територіях України.

Українська дипломатія має невідкладно піднімати це питання на всіх міжнародних майданчиках, домагаючись повернення викрадених дітей в Україну. Лише рішучі та скоординовані дипломатичні кроки можуть змусити ворожу країну поважати міжнародне право та припинити злочинну практику. Успішність цих зусиль стане випробуванням щодо ефективності системи міжнародної безпеки.

Проаналізовані злочинні факти свідчать про нагальну потребу реформування міжнародних безпекових організацій для підвищення їхньої дієвості та спроможності швидко й рішуче реагувати на порушення міжнародного права і застосування сили. Українська дипломатія має відігравати активну роль у цьому процесі реформування, просуваючи ідеї створення дієвих механізмів колективної безпеки та превентивної дипломатії. Досвід війни в Україні засвідчив важливість розбудови міцних двосторонніх та багатосторонніх альянсів задля колективного гарантування безпеки. Тісна координація зусиль з країнами-партнерами, узгодження санкційної політики та надання військової допомоги стали запорукою стійкості України перед обличчям російської агресії.

Водночас війна сприяє проєвропейській консолідації української нації, зміцненню демократичних цінностей у суспільній свідомості та утвердженню стійкого курсу інтеграції до ЄС і НАТО, унеможлививши будь-яку перспективу східного інтеграційного вектору.

Стратегічно важливим рішенням для України в політико-безпековому, соціокультурному та моральному планах стало історичне рішення Європейської Ради від 14 грудня 2023 року про започаткування переговорів щодо вступу України до Європейського Союзу [4]. Це знаменує відкриття фінального етапу євроінтеграційного процесу та забезпечення нового рівня відносин між Києвом і Брюсселем.

Такий розвиток подій став результатом стійкої непокори українців російській агресії, жертвності Збройних сил та ефективної дипломатичної роботи. Завдяки своїй стійкості та відданості демократичним цінностям Україна здобула безпрецедентну довіру та підтримку з боку провідних західних держав.

Тепер ключовим завданням вітчизняної дипломатії є забезпечення успішного проходження переговорного процесу з ЄС, виконання необхідних критеріїв членства та остаточна інтеграція до Євросоюзу. Це дозволить Україні максимально реалізувати свій євроінтеграційний потенціал і стати невід'ємною частиною західного демократичного світу.

Зростаючі загрози та складна геополітична ситуація вимагають швидких і кардинальних дій щодо адаптації зовнішньої політики України до можливих проблем та ускладнень. Українській дипломатії необхідно зацентрувати зусилля на найважливіших стратегічних напрямках, серед яких військова та фінансова підтримка від країн-партнерів, а також розвиток національної оборонної промисловості. Активна дипломатична робота з метою залучення нових союзників та розширення коаліції країн, що підтримують Україну на міжнародній арені. А також поглиблення співпраці з міжнародними організаціями такими, як ООН, НАТО, ЄС задля посилення тиску на рф та пошуку шляхів врегулювання конфлікту. Просування інтересів України на мирних переговорах, гарантування безпеки та відновлення територіальної цілісності держави.

На думку О. Литвинчук, «від міжнародного співтовариства Україна отримує різні види допомоги. Міжнародні партнери активно підтримують Україну на політичному рівні, допомагаючи у вирішенні воєнного конфлікту, та підтримують демократичні інституції, спрямувавши дипломатичні зусилля на пошук врегулювання конфлікту та зміцнення міжнародного співробітництва» [5, с. 244].

Зараз дипломатичні зусилля українського дипломатичного корпусу зосереджені на трьох ключових напрямках. По-перше, посилення санкцій проти рф. По-друге, формування програми військової та економічної підтримки України з боку міжнародних партнерів задля забезпечення спроможності ефективно протистояти російській агресії та зміцнювати обороноздатність держави. Та, по-третє, забезпечення розробки комплексних програм для майбутнього економічного відновлення України після завершення війни, у тому числі залучення міжнародної фінансової, технічної та експертної допомоги для відбудови зруйнованої інфраструктури та відновлення економічного потенціалу країни.

Аналізуючи перший напрямок дипломатичних зусиль, варто звернути увагу на результати тиску, який українська економічна дипломатія послідовно чинить на росіян. 31 січня 2024 року в Україні запрацював Державний реєстр санкцій [3], який забезпечує відкритий публічний доступ до актуальної та достовірної інформації про всіх суб'єктів, щодо яких застосовуються українські обмежувальні заходи.

Цей крок посилив прозорість санкційного режиму та сприяє більш ефективному його застосуванню. Реєстр дозволяє бізнесу, громадянському суспільству та міжнародним партнерам отримувати вичерпну інформацію про санкційні списки в режимі реального часу. Окрім того, українська дипломатія активно працює над розширенням переліку санкцій проти росії в координації з міжнародними партнерами. Ключовими цілями є обмеження можливостей рф фінансувати війну, підірвати її економіку та ізоляція на світовій арені.

Водночас, ведеться робота щодо запровадження нових санкційних інструментів, зокрема, заморожування активів російських олігархів та високопосадовців за кордоном, обмеження доступу до світових фінансових ринків та технологічних рішень.

Рада Європейського Союзу ухвалила чотирнадцять пакетів економічних та персональних санкцій проти рф. Наступним завданням для української дипломатії є подальше посилення санкційного тиску та міжнародна ізоляція держави-агресора.

Голова Європейської комісії Урсула фон дер Ляен наголосила на тому, що «санкції ЄС порушують економічну базу росії, відбираючи в неї будь-яку перспективу модернізації. Ми продовжуватимемо тиск на росію і на тих, хто її підтримує на полі бою. Ми продовжуватимемо переслідувати поплічників путіна. І ми переслідуватимемо тих, хто допомагає росії обійти санкції або поповнити її військовий арсенал» [15].

Дані заходи спрямовані значною мірою на політичну еліту рф, а також негативно впливають на здатність агресора вести війну, зашкоджуючи промисловій та економічній можливості виробляти більше зброї, позбавляючи агресора необхідного обладнання та товарів, проте не забороняючи торгівлю сільськогосподарською технікою.

Важливо зауважити комплексність санкційного підходу ЄС, який включив у себе ряд визначальних складових: по-перше, це санкційні дії проти фізичних осіб, підприємств та організацій, по-друге, візові заходи, наступне – заборона імпорту та експорту; також це санкції на енергетику та санкції на транспорт; заходи щодо фінансових та бізнес-послуг; санкції на товари подвійного вжитку, і останнє – повернення та конфіскація активів (табл. 1).

Таблиця 1

Перелік обмежувальних заходів щодо рф Радою Європейського Союзу

Пакети обмежувальних заходів	Спрямованість санкцій
<i>1</i>	<i>2</i>
14-й пакет (24 червня 2024 року)	Обмеження російської економіки, енергетики, фінансів та торгівлі; енергетичні заходи: списки суден підтримки російської війни; заходи проти обходу; додаткові санкційні списки із 69 фізичних осіб та 47 організацій, які підлягають заморожуванню активів.
13-й пакет (23 лютого 2024 року)	Торговельні заходи; заходи щодо розвитку міжнародного співробітництва – додано Сполучене Королівство до списку країн-партнерів із імпорту чавуну та сталі; санкції за порушення прав дітей: списки включають 15 фізичних та 2 організації, причетних до примусового переміщення, депортації українських дітей, у тому числі в Білорусі; додаткові списки санкцій із 194 індивідуальних позначень: 106 фізичних та 88 організацій.
12-й пакет (18 грудня 2023 року)	Торговельні заходи: заборона на імпорт російських алмазів; суворіші зобов'язання щодо замороження активів; енергетичні заходи – обмеження ціни на нафту; посилення заходів обходу санкцій; 140 додаткових фізичних та юридичних осіб підлягають замороженню активів.
11-й пакет (23 червня 2023 року)	Торговельні, транспортні, енергетичні заходи; припинення можливості імпорту російської нафти трубами для Німеччини та Польщі; 100 додаткових фізичних та юридичних осіб підлягають замороженню активів.
10-й пакет (25 лютого 2023 року)	Заборона на експорт ЄС та імпорт; три російські банки додано до списку суб'єктів, щодо яких заблоковано активи та заборонено надавати кошти та економічні ресурси; заходи проти обходу санкцій; заборонено ще два російські ЗМІ; близько 120 фізичних та юридичних осіб додано до санкційного списку.
9-й пакет (16 грудня 2022 року)	Заборони на експорт ЄС; чотири російські канали потрапили під санкції в ЄС; обмеження доступу росії до безпілотників: прямий експорт двигунів безпілотників обмежено; додано майже 200 додаткових осіб і організацій до санкційного списку.

1	2
8-й пакет (5 жовтня 2022 року)	Розширення обмежень на Херсонську та Запорізьку області; нові експортні та імпорتنі обмеження; обмеження цін на нафту G7; стримування обходу санкцій; додаткові списки підсанкційних осіб.
7-й пакет (21 липня 2022 року)	Заборона на імпорт золота; підсанкційні особи зобов'язані декларувати свої активи, щоб сприяти замороженню їхніх активів у ЄС; заборона доступу до порту; фінансові санкції; заморожування активів: до списку додано ще 54 особи та 10 організацій.
6-й пакет (3 червня 2022 року)	Обмеження імпорту нафти; припинено мовлення ще трьох російських державних телеканалів; експортні обмеження.
5-й пакет (8 квітня 2022 року)	Заборона на вугілля; заморожування активів чотирьох російських банків; заборона російським і білоруським операторам вантажних доріг працювати в ЄС; заборона на експорт та імпорт; виключення росії з державних контрактів і європейських грошей; заморожування активів: до списку додано ще 217 осіб і 18 організацій.
4-й пакет (15 березня 2022 року)	Повна заборона на операції з окремими російськими державними підприємствами; заборона на імпорт виробів із заліза та сталі, заборона експорту предметів розкоші; список підсанкційних осіб та організацій включає 877 особи та 62 організації.
3-й пакет (2 березня 2022 року)	Виключити ключові російські банки з системи SWIFT; Заборонити інвестувати в проєкти, що співфінансуються російським фондом прямих інвестицій; Обмеження торгівлі проти білорусі та додавання 22 білоруських військовослужбовців до списку підсанкційних осіб та організацій. З цими доповненнями список містить в цілому 702 особи та 53 організації.
2-й пакет (25 лютого 2022 року)	Пакет індивідуальних та економічних заходів: санкції щодо фінансового сектору; санкції в енергетичному секторі; санкції в транспортному секторі – заборона продажу літаків і обладнання російським авіакомпаніям; санкції в технологічному секторі – обмеження на експорт товарів; санкції щодо візової політики (список підсанкційних осіб та організацій включає 654 особи та 52 організації).
1-й пакет (23 лютого 2022 року)	У відповідь на визнання росією непідконтрольних уряду територій Донецької та Луганської областей України та її рішення ввести війська в регіон, прийнято пакет санкцій: обмеження фінансування ескалаційної та агресивної політики; санкції щодо візової політики (особи та організації, які відіграли визначальну роль у загрозі територіальній цілісності України: 555 осіб та 52 організації).

Джерело: сформовано на основі [15]

Ключовими цілями санкційного тиску є розширення переліку секторальних обмежень, заборона експорту російських енергоресурсів, заморожування активів російських олігархів та високопосадовців за кордоном, а також блокування доступу росії до світових фінансових ринків та новітніх технологій. Досягнення цих цілей дозволить максимально послабити економічний та військовий потенціал рф.

«Європейським Союзом запроваджено обмеження щодо 1 270 фізичних і 664 юридичних осіб; Великою Британією – щодо 1 596 фізичних і 203 юридичних осіб; США – щодо 1 468 фізичних і 1 815 юридичних осіб; Канадою – щодо 1 702 фізичних і 477 юридичних осіб; Швейцарією – щодо 1 398 фізичних і 613 юридичних осіб; Австралією – щодо 1 044 фізичних і 177 юридичних осіб; Японією – щодо 960 фізичних і 518 юридичних осіб» [1].

Якщо звернути увагу на два останні санкційні пакети (13-й та 14-й), то країни ЄС посилили санкційний тиск, запровадивши чергові індивідуальні обмежувальні заходи проти російських громадян та установ, а також розширивши торгові обмеження стосовно російської економіки. Ці обмеження передбачають заморожування активів, заборону на переказ коштів, а також заборону на в'їзд і транзит через територію країн Євросоюзу для відповідних громадян рф та представників російських компаній.

У заяві Верховного представника Європейського Союзу із закордонних справ та безпекової політики – Віце-президента Європейської Комісії Жозепа Борреля з приводу запровадження 13-го пакету санкцій проти рф підкреслювалося, що «ЄС посилює санкції проти російського військового та оборонного сектору, організацій у третіх країнах, які постачають обладнання, а також осіб, відповідальних за незаконну депортацію та військове перевиховання українських дітей. Зазначається, що ЄС рішуче налаштований підірвати військову машину росії та допомогти Україні виграти її законну боротьбу за самооборону, відновити свою незалежність, територіальну цілісність і суверенітет» [16].

Метою розширення персональних санкцій є посилення тиску на російський режим, який розв'язав широкомасштабну агресію проти України, а також покарання причетних до цього осіб шляхом економічної та дипломатичної ізоляції.

І, нарешті, 24 червня 2024 року в Люксембурзі було ухвалено 14-й пакет індивідуальних та економічних обмежувальних заходів проти РФ, завдяки якому «запроваджено обмеження щодо 116 осіб та установ, причетних до дій, що підривають або загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України. У сфері енергетики ЄС заборонив використання європейської інфраструктури для обробки або перекачування російського скрапленого газу (LNG) з метою постачання палива для третіх країн... ЄС заборонить нові інвестиції, а також надання товарів, технологій та послуг для завершення російських проєктів із розбудови інфраструктури LNG, таких як Arctic LNG 2 та Murmansk LNG [11].

Завдяки наполегливим зусиллям українських дипломатів рф було відсторонено зі складу 29 міжнародних організацій, що означало, що країна-агресор була виключена з цих об'єднань та втратила можливість брати участь у їхній діяльності. А також вдалося не допустити обрання рф до майже 60 керівних органів міжнародних організацій чи керівні посади в них, що позбавило можливості впливати на ухвалення рішень та визначати напрямки діяльності цих впливових міжнародних структур [13; 14].

Таке системне відсторонення від впливових міжнародних інституцій є безпрецедентним і стало відповіддю світової спільноти на агресивну політику кремля та зневагу до міжнародного права.

Ці дипломатичні перемоги є вагомим досягненням України у справі ізоляції та покарання рф за її агресивні і незаконні дії. Систематичне відсторонення від міжнародного співтовариства підриває авторитет і вплив росії на світовій арені та ускладнює її можливості для подальших протиправних кроків.

Водночас, це є визнанням міжнародною спільнотою України як захисника демократії, верховенства права та міжнародного порядку. Така підтримка посилює позицію нашої держави у протистоянні російській агресії.

Паралельно з дипломатичною ізоляцією росії відбувався процес її політико-правової кваліфікації як країни-терориста. Низка впливових міжнародних організацій офіційно визнали російську федерацію державою-спонсором тероризму. Цей крок засвідчив, що широке міжнародне співтовариство вбачає в діях росії ознаки терористичної діяльності. Таке рішення ухвалили Європейський Парламент, Парламентська Асамблея Ради Європи та Парламентська Асамблея НАТО.

Особливо важливою була резолюція Європарламенту від листопада 2022 року [12], у якій рф визнано державою-спонсором тероризму. Також Європарламент закликав країни-члени Євросоюзу до всеосяжної міжнародної ізоляції рф через її терористичну політику. Ця резолюція підтримала розслідування злочинів, скоєних рф, та ідею створення спеціального міжнародного трибуналу для покарання винних. Таким чином, Європарламент підкреслив необхідність притягнення росії до відповідальності за її протиправні терористичні дії.

Подібні рішення впливових міжнародних інституцій стали важливим кроком у політико-правовій делегітимізації режиму рф та засудженні її неприхованого тероризму на світовій арені [12].

Авторські дослідження щодо формування програм економічної та військової підтримки з боку міжнародних партнерів, а також розробка фундаментальних аспектів комплексного плану для післявоєнного відновлення України будуть викладені в публікації, що буде міститися в наступному номері журналу.

Список використаної літератури:

1. *Єрмошенко М.М.* Головні дипломатичні перемоги України 2023 року: українська формула миру, військової безпеки: держава і підприємство : наук. моногр. / *М.М. Єрмошенко, К.С. Горячева.* – Київ : Націонал. допомога та інше [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://tsn.ua/ukrayina/golovni-diplomatichni-peremogi-ukrayini-2023-roku-ukrayinska-formula-miru-viyskova-dopomoga-ta-inshe-2476768.html>
2. *Дем'янюк О.* Міжнародна допомога у забезпеченні фінансування сталого розвитку / *О.Дем'янюк* // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2018. – Вип. 3. – С. 60–69 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32915/1/%d0%94%d0%b5%d0%bc%27%d1%8f%d0%bd%d1%8e%d0%ba.pdf>.
3. Державний реєстр санкцій СОТА / Державний апарат РНБО [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://drs.nsd.gov.ua/>
4. ЄС оприлюднив офіційний документ про початок переговорів з Україною і Молдовою щодо членства / Укрінформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3800369-es-opriludniv-oficijnij-dokument-pro-pocatok-peregovoriv-z-ukrainou-i-moldovou-sodo-clenstva.html>.
5. *Литвинчук О.* Міжнародна допомога Україні в умовах війни як вид співробітництва / *О.Литвинчук, А.Шевчук, О.Войтюк* // Геополітика України: історія і сучасність. Євроінтеграція України та економічна безпека держави. – 2024. – № 1 (32). – С. 239–252. DOI: 10.24144/2078-1431.2024.1(32).
6. *Мединська Т.В.* Міжнародна допомога як основа повоєнного відновлення економіки України / *Т.В. Мединська, І.Л. Боднарюк, Н.Р. Олійник* // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. – 2023. – № 73. – С. 93–102. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-73-14>.

7. Міжнародна комісія провела нове засідання щодо цього питання й заявила, що немає достатньої кількості доказів щодо «умислу злочинців» / УНІАН, 4 вересня 2023 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.unian.ua/war/v-oon-znovu-nedobachili-chi-vchinita-rf-genocid-protiukrajinciv-12381984.html>.
8. Мороз Н.В. Фінансова допомога Україні від міжнародних партнерів у період війни / Н.В. Мороз, ВМ. Косик // Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. – 2022. – № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-08-01>.
9. Омбудсмен: Україна ідентифікувала більшість тіл загиблих в Оленівці полонених / Українська правда, 7 липня 2023 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.pravda.com.ua/news/2023/07/7/7410365/>.
10. Офіс українського омбудсмена ще не отримав від ООН відповіді щодо списку депортованих РФ дітей / Інтерфакс-Україна, 7 вересня 2023 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://interfax.com.ua/news/general/933556.html>.
11. Рада міністрів ЄС ухвалила 14-й пакет санкцій проти росії / Укрінформ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3878118-rada-ministriv-es-uhvalila-14j-paket-sankcij-proti-rosii.html>.
12. Резолюція Європарламенту від 23 листопада 2022 року про визнання Російської Федерації державою-спонсором тероризму (2022/2896(RSP)) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ukraine.europarl.europa.eu/cmsdata/260974/1267924UK.pdf>.
13. росію офіційно виключили з Дунайської комісії / Укрінформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3834566-rosiu-oficijno-viklucili-z-dunajskoi-komisii.html>.
14. росію не обрано до одного з головних органів ООН / Главком [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://glavcom.ua/world/world-politics/rosiju-ne-obrano-do-odnoho-z-holovnikh-orhaniv-oon-1007921.html>.
15. Санкції, запроваджені ЄС щодо Росії через вторгнення в Україну / Європейська комісія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-sanctions-against-russia-following-invasion-ukraine_uk.
16. Санкції проти РФ / Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mfa.gov.ua/protidiya-agresiyi-rf/sankciyi-proti-rf>.
17. Щипанський П.В. Міжнародна допомога партнерів як одна з економічних складових перемоги / П.В. Щипанський, С.П. Леонтович, В.В. Сотник // Актуальні питання національної безпеки і оборони. – 2022. – № 2. – С. 27–31. DOI: <https://doi.org/10.33:099/2618-1614-2022-19-2-27-31>.

References:

1. Yermoshenko, M.M. & Horiacheva, K.S. (2023), *Holovni dyplomatychni peremohy Ukrainy 2023 roku: ukrainska formula myru, viiskovoi bezpeky: derzhava i pidpriemstvo*, nauk. Monohr, Kyiv: Natsional. dopomoha ta inshe, [Online], available at: <https://tsn.ua/ukrayina/golovni-diplomatichni-peremogi-ukrayini-2023-roku-ukrayinska-formula-miru-viyskova-dopomoga-ta-inshe-2476768.html>
2. Demyaniuk, O. (2018), «Mizhnarodna dopomoha u zabezpechenni finansuvannya staloho rozvytku», *Visnyk Ternopil'skoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu*, Vyp. 3, S. 60–69, [Online], available at: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32915/1/%d0%94%d0%b5%d0%bc%27%d1%8f%d0%bd%d1%8e%d0%ba.pdf>
3. Derzhavnyi reiestr sanktsii SOTA / Derzhavnyi aparat RNBO, [Online], available at: <https://drs.nsd.gov.ua/>
4. YeS opryliudnyv ofitsiyni dokument pro pochatok perehovoriv z Ukrainoiu i Moldovoiu shchodo chlenstva, Ukrinform, [Online], available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3800369-es-oprilyudnyv-oficijnij-dokument-pro-pochatok-peregovoriv-z-ukrainou-i-moldovou-sodo-clenstva.html>
5. Lytvynchuk, O., Shevchuk, A. & Voitiuk, O. (2024), «Mizhnarodna dopomoha Ukraini v umovakh viiny yak vyd spivrobotnytstva, Neopolityka Ukrainy: istoriia i suchasnist», *Yevrointehratsiia Ukrainy ta ekonomichna bezpeka derzhavy*, № 1 (32), S. 239–252, [Online], available at: DOI: 10.24144/2078-1431.2024.1(32)
6. Medynska, T.V., Bodnariuk, I.L. & Oliinyk N.R. (2023), «Mizhnarodna dopomoha yak osnova povoiennoho vidnovlennia ekonomiky Ukrainy», *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, № 73, C. 93–102, [Online], available at: DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-73-14>
7. Mizhnarodna komisiia provela nove zasidannia shchodo toho pytannia y zaiavyla, shcho nemaie dostatnoi kilkosti dokaziv shchodo «umyslu zlochyntsviv» / UNIAN, 4 veresnia 2023 r., [Online], available at: <https://www.unian.ua/war/v-oon-znovu-nedobachili-chi-vchinita-rf-genocid-protiukrajinciv-12381984.html>
8. Moroz, N.V. & Kosyk V.M. (2022), «Finansova dopomoha Ukraini vid mizhnarodnykh partneriv u period viiny», *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: ekonomika ta upravlinnia*, № 5, [Online], available at: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-08-01>
9. Ombudsmen: Ukraina identyfikovala bilshist til zahybykh v Olenivtsi polonenykh, Ukrainaska pravda, 7 lypnia 2023 r., [Online], available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2023/07/7/7410365/>
10. Ofis ukrainskoho ombudsmena shche ne otrymav vid OON vidpovidy shchodo spysku deportovanykh RF ditei, Interfaks-Ukraina, 7 veresnia 2023 r., [Online], available at: <https://interfax.com.ua/news/general/933556.html>
11. Rada ministriv YeS ukhvalyla 14-y paket sanktsii proty rosii, Ukrinform, [Online], available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3878118-rada-ministriv-es-uhvalila-14j-paket-sankcij-proti-rosii.html>
12. Rezoliutsiia Yevroparlamentu vid 23 lystopada 2022 roku pro vyznannia Rosiiskoi Federatsii derzhavoiu-sponsorom teroryzmu (2022/2896(RSP)), [Online], available at: <https://ukraine.europarl.europa.eu/cmsdata/260974/1267924UK.pdf>

13. rosiu ofitsiino vykliuchyly z Dunaiskoi komisii, Ukrinform, [Online], available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3834566-rosiu-oficijno-vyklucili-z-dunajskoi-komisii.html>
14. rosiu ne obrano do odnogo z holovnykh orhaniv OON, [Online], available at: <https://glavcom.ua/world/world-politics/rosiju-ne-obrano-do-odnogo-z-holovnykh-orhaniv-oon-1007921.html>
15. Sanktsii, zaprovadzeni YeS shchodo Rosii cherez vtornhennia v Ukrainu, Yevropeiska komisiia, [Online], available at: https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-sanctions-against-russia-following-invasion-ukraine_uk
16. Sanktsii proty RF, Ministerstvo zakordonnykh sprav Ukrainy, [Online], available at: <https://mfa.gov.ua/protidiya-agresiyi-rf/sankciyi-proti-rf>
17. Shchypanskyi, P.V., Leontovych S.P. & Sotnyk V.V. (2022), Mizhnarodna dopomoha partneriv yak odna z ekonomichnykh skladovykh peremohy, Aktualni pytannia natsionalnoi bezpeky i oborony, № 2, С. 27–31, [Online], available at: DOI: <https://doi.org/10.33:099/2618-1614-2022-19-2-27-31>

Lytvynchuk O., Shevchuk A., Yurkivskyi A., Dyka O.

Diplomatic Ukraine in the international arena: miscalculations and gains in wartime conditions

Abstract. The key tasks of domestic diplomacy in strengthening the international coalition in support of Ukraine are argued, promoting the ideas of improving the security system and forming new formats of international cooperation to effectively confront modern threats.

The necessity of reforming international security organizations in view of increasing their efficiency and ability to quickly and decisively respond to violations of international law and the use of force is justified, promoting the ideas of creating effective mechanisms of collective security and preventive diplomacy.

The strategic directions of Ukrainian diplomacy during the war, regarding active sanctions actions, which included fourteen packages of economic and personal sanctions against the Russian Federation adopted by the Council of the EU, were analyzed.

The effectiveness of sanctions pressure and the possibility of achieving peace are characterized. It was emphasized that close coordination of efforts with partner countries, on the one hand, and coordination of sanctions policy, on the other, as well as the provision of military and financial assistance, development of the national defense industry, are the key to the stability of the Ukrainian state.

The research used a number of scientific methods, including systematic, comparative, historical, expert evaluation methods, as well as analysis and synthesis methods.

Keywords: Ukrainian diplomacy; diplomatic activity; international activity; national security; Russian-Ukrainian war; international support; sanctions policy.

Стаття надійшла до редакції 22.04.2024.